

Exam. Code : 103203

Subject Code : 1109

B.A./B.Sc. 3rd Semester

HISTORY OF ART

Time Allowed—3 Hours] [Maximum Marks—100

Note :— (1) Attempt any **TEN** questions.

(2) Each question carries **10** marks.

1. Explain Mughal Painting with special reference to Akbarnama.
2. Elaborate on Eastern Indian Manuscript Paintings, with examples.
3. Discuss the development of Paintings in Mewar region, with emphasis on Chavand Raagmaala Paintings.
4. What were the main themes of Miniature painting in Mughal School of Art ? Elaborate with suitable examples.
5. Explain the distinct features of Kangra Paintings by elaborating on Geet Govinda from Kangra School of Art.
6. Explain any **one** of the following from Mahabalipuram :
 - (a) Trimurti Relief
 - (b) Ardhanarishwara
7. Critically appreciate any **ONE** of the following from Chola period :
 - (a) Lord Shiva as Nataraja
 - (b) Parvati in Tri-bhanga Pose.
8. Discuss the influence of Roman Art in Gandhara School of Art.

9. "The Gupta Age was the Golden period of Indian Art and Architecture." Justify.
10. Give a detailed account of the Vishnu Anantasayin from Deogarh.
11. Elaborate on the Raag-Ragini paintings from Bundi.
12. Give a detailed account of Pahari Paintings from Guler.
13. Write a note on Nayika Paintings from Kishangarh school of Art.
14. "The paintings of Ajanta reflect the co-existence of Buddhism, Vaishnavism and Shaivism." Elucidate.
15. Differentiate between the depiction of Buddha in Mathura and Gandhara schools of Art.

(Punjabi Version)

ਨੋਟ :— (1) ਕੋਈ ਦਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।

(2) ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 10 ਅੰਕ ਹਨ।

1. ਅਕਬਰਨਾਮਾ ਦੇ ਖਾਸ ਸੰਦਰਭ ਦੇ ਨਾਲ ਮੁਗਲ ਚਿੱਤਰਕਾਰੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
2. ਪੂਰਬੀ ਭਾਰਤੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਚਿੱਤਰਾਂ ਦਾ ਉਦਾਹਰਣ ਸਹਿਤ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।
3. ਚਾਵੰਡ ਰਾਗਮਾਲਾ ਤਸਵੀਰਾਂ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ, ਮੇਵਾੜ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਤਸਵੀਰਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
4. ਮੁਗਲ ਸਕੂਲ ਆਫ਼ ਆਰਟ ਵਿੱਚ ਲਘੂ ਚਿੱਤਰਕਲਾ ਦਾ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ਾ ਕੀ ਸੀ ? ਉਚਿਤ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਕਰੋ।
5. ਕਲਾ ਦੇ ਕਾਂਗੜਾ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਗੀਤ ਗੋਬਿੰਦ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਾਂਗੜਾ ਚਿੱਤਰਾਂ ਦੇ ਖਾਸ ਲੱਛਣਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
6. ਮਹਾਬਲੀਪੁਰਮ ਤੋਂ ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ :
(ੳ) ਤ੍ਰਿਮੂਰਤੀ ਉਭਾਰ
(ਅ) ਅਰਧਨਾਰਿਸ਼ਵਰ।

7. ਰੋਲਾ ਪੀਰੀਅਡ ਤੋਂ ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰੋ :
(ੳ) ਭਗਵਾਨ ਸ਼ਿਵ ਨਟਰਾਜ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ
(ਅ) ਤ੍ਰੀ-ਭੰਗਾ ਮੁਦਰਾ ਵਿੱਚ ਪਾਰਵਤੀ।
8. ਕਲਾ ਦੇ ਗੰਧਾਰ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਰੋਮਨ ਕਲਾ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
9. “ਗੁਪਤ ਯੁਗ ਭਾਰਤੀ ਕਲਾ ਅਤੇ ਵਾਸਤੁਕਲਾ ਦਾ ਸੁਵਰਣ ਕਾਲ ਸੀ।” ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰੋ।
10. ਦੇਵਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਅਨੰਤਸਾਈਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਵੇਰਵਾ ਦਿਉ।
11. ਬੁੰਦੀ ਤੋਂ ਰਾਗ-ਰਾਗਨੀ ਚਿੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਕਰੋ।
12. ਗੁਲੇਰ ਤੋਂ ਪਹਾੜੀ ਚਿੱਤਰਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਵੇਰਵਾ ਦਿਉ।
13. ਕਿਸ਼ਨਗੜ੍ਹ ਸਕੂਲ ਆਫ ਆਰਟ ਤੋਂ ਨਾਇਕਾ ਚਿੱਤਰਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।
14. “ਅਜੰਤਾ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਬੁੱਧ ਧਰਮ, ਵੈਸ਼ਨਵਵਾਦ ਅਤੇ ਸ਼ੈਵਵਾਦ ਦੀ ਸਹਿ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।” ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ।
15. ਕਲਾ ਦੇ ਮਥੁਰਾ ਅਤੇ ਗੰਧਾਰ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਬੁੱਧ ਦੇ ਚਿਤਰਣ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ।

(Hindi Version)

ਨੋਟ :— (1) ਕੋਈ ਦਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।

(2) ਪ੍ਰਤੀਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕੇ 10 ਅੰਕ ਹਨ।

1. ਅਕਬਰਨਾਮਾ ਕੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਦਰਭ ਕੇ ਸਾਥ ਮੁਗਲ ਚਿੱਤਰਕਾਰੀ ਕੀ ਵਯਾਖਯਾ ਕਰੋ।
2. ਪੂਰਵੀ ਭਾਰਤੀ ਪਾਂਡੁਲਿਪਿ ਪੇਂਟਿੰਗਸ ਕਾ ਤਦਾਹਰਣ ਸਹਿਤ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।
3. ਚਾਕੰਡ ਰਾਗਮਾਲਾ ਪੇਂਟਿੰਗਸ ਪਰ ਜੋਰ ਦੇਨੇ ਕੇ ਸਾਥ, ਮੇਵਾੜ ਖੇਤਰ ਮੇਂ ਪੇਂਟਿੰਗਸ ਕੇ ਵਿਕਾਸ ਪਰ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

4. मुगल स्कूल ऑफ आर्ट में लघु चित्रकला के मुख्य विषय क्या थे ? उपयुक्त उदाहरणों के साथ विस्तृत करें।
5. कला के कांगड़ा स्कूल से गीत गोविंद का वर्णन करते हुए कांगड़ा चित्रों के विशिष्ट लक्षणों की व्याख्या करें।
6. महाबलीपुरम से निम्नलिखित में से किसी एक की व्याख्या करें :
(क) त्रिमूर्ति उभार
(ख) अर्धनारीश्वर।
7. चोल अवधि से निम्नलिखित में से किसी एक की आलोचनात्मक प्रशंसा करें :
(क) भगवान शिव नटराज के रूप में
(ख) त्रि-भंगा मुद्रा में पार्वती।
8. गंधार स्कूल ऑफ आर्ट में रोमन कला के प्रभाव पर चर्चा करें।
9. 'गुप्त युग भारतीय कला और वास्तुकला का स्वर्णिम काल था।' पुष्टि करें।
10. देवगढ़ से विष्णु अनंतसाई का विस्तृत विवरण दें।
11. बूंदी से राग-रागिनी चित्रों पर विस्तृत करें।
12. गुलर से पहाड़ी चित्रों का विस्तृत विवरण दें।
13. किशनगढ़ स्कूल ऑफ आर्ट से नायिका चित्रों पर एक नोट लिखें।
14. 'अजंता के चित्र बौद्ध धर्म, वैष्णववाद और शैववाद के सह-अस्तित्व को दर्शाते हैं।' स्पष्ट करें।
15. कला के मथुरा और गंधार स्कूल में बुद्ध के चित्रण के मध्य अंतर स्पष्ट करें।